

Sygnatura akt XII C 1390/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 21 maja 2014 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Anna Łosik

Protokolant: Stażysta Agata Zbąszyniak

po rozpoznaniu w dniu 7 maja 2014r. w Poznaniu

sprawy z powództwa (...) **spółka z o.o. sp.k. z siedzibą w C.**

przeciwko (...) **P., (...) Spółka Jawna w upadłości układowej z siedzibą w O., R. P.i A. Z.**

o zapłatę

1. Zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 123.151,77zł (sto dwadzieścia trzy tysiące sto pięćdziesiąt jeden złotych siedemdziesiąt siedem) groszy wraz z:

a) odsetkami ustawowymi od następujących kwot i terminów:

- 55.429,27zł od dnia 30.09.2012r. do dnia 27.11.2012r.,

- 37,52zł od dnia 11.10.2012r. do dnia 09.12.2012r.,

- 45.816,71zł od dnia 29.10.2012r. do dnia 26.12.2012r.,

- 1.378,88zł od dnia 03.11.2012r. do dnia 31.12.2012r.,

- 1.273,71zł od dnia 03.11.2012r. do dnia 31.12.2012r.,

- 1.238,66zł od dnia 03.11.2012r. do dnia 31.12.2012r.,

- 919,25zł od dnia 03.11.2012r. do dnia 31.12.2012r.,

- 1.028,33zł od dnia 03.11.2012r. do dnia 31.12.2012r.,

- 146,62zł od dnia 03.11.2012r. do dnia 31.12.2012r.,

- 8,91zł od dnia 17.01.2013r. do dnia 14.03.2013r.,

- 104,56zł od dnia 17.01.2013r. do dnia 14.03.2013r.;

b) odsetkami w wysokości ustalonej na podstawie art.56 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja Podatkowa (D.U. nr 137, poz.926) od następujących kwot i terminów:

- 55.429,27zł od dnia 28.11.2012r. do dnia zapłaty,

- 37,52zł od dnia 10.12.2012r. do dnia zapłaty,

- 45.816,71zł od dnia 27.12.2012r. do dnia zapłaty,

- 1.378,88zł od dnia 01.01.2013r. do dnia zapłaty,
- 1.273,71zł od dnia 01.01.2013r. do dnia zapłaty,
- 1.238,66zł od dnia 01.01.2013r. do dnia zapłaty,
- 919,25zł od dnia 01.01.2013r. do dnia zapłaty,
- 1.028,33zł od dnia 01.01.2013r. do dnia zapłaty,
- 146,62zł od dnia 01.01.2013r. do dnia zapłaty,
- 8,91zł od dnia 15.03.2013r. do dnia zapłaty,
- 104,56zł od dnia 15.03.2013r. do dnia zapłaty;

c) odsetkami ustawowymi od następujących kwot i terminów:

- 2.448,01zł od dnia 01.10.2011r. do dnia zapłaty,
- 13.321,34zł od dnia 15.02.2011r. do dnia zapłaty.

2. Zasądza od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 9.775zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 3.617zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Anna Łosik

Sygn. akt XII C 1390/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 1 lipca 2013 r. (...) sp. z o.o.sp. k. w C.wniosła przeciwko (...) P., Z.s.j. w O., R. P.i A. Z.pozew, w którym domagała się zasądzenia solidarnie od pozwanych na rzecz powódki kwoty 123.151,77zł, z odsetkami liczonymi zgodnie z ustawą o terminach zapłaty w transakcjach handlowych i odsetkami ustawowymi od wyszczególnionych w pozwie kwot i terminów oraz odsetkami ustawowymi od kwoty 2.448,01zł od dnia 1.10.2011r. do dnia zapłaty i od kwoty 13.321,34zł od dnia 15.02.2011r. do dnia zapłaty, a także zasądzenie solidarnie od pozwanych kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych wraz z opłatą od pełnomocnictwa i zwrotu kosztów doręczenia pozwanemu wezwania do dobrowolnego spełnienia świadczenia w kwocie 6,05zł

W uzasadnieniu powódka wskazała, że dochodzona przez nią kwota wynika z faktu sprzedaży pozwanym materiałów budowlanych, które dostarczyła, a pozwani odebrali je bez zastrzeżeń, natomiast nie zapłacili za towar całej wynikającej z faktur kwoty. Podała, że dodatkowo dochodzi kwot wynikających z wystawionych not odsetkowych.

W odpowiedzi na pozew pozwana spółka wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych

Podniosła, iż w dniu 30.07.2013r. została ogłoszona upadłość spółki z możliwością zawarcia układu, natomiast pozew doręczono jej w dniu 5.08.2013r. a więc zawisłość sporu powstała już po ogłoszeniu upadłości. Pozwana podniosła też, że pozew winien być wytoczony przed Sąd Okręgowy w Olsztynie, a tutejszy Sąd jest niewłaściwy miejscowo. Pozostali pozwani również wnieśli o oddalenie powództwa, przekazanie sprawy według właściwości do Sądu Okręgowego w Olsztynie i zasądzenie na rzecz każdego z nich kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Wskazali, że ich odpowiedzialność jako współników spółki jawnej ma charakter subsydiarny, w związku z czym wierzyciel może skierować egzekucję ku niemu dopiero, gdy egzekucja przeciwko spółce okaże

się bezskuteczna. Wszyscy domagali się zasądzenia na ich rzecz kosztów postępowania, a to w oparciu o treść art.137¹ prawa upadłościowego i naprawczego.

W replikach na odpowiedzi na pozew powódka wskazała, że art.137¹ ustawy prawo upadłościowe i naprawcze nie znajduje zastosowania, jeżeli proces został wytoczony przed ogłoszeniem upadłości i wierzyciel kontynuował proces po tej dacie, przy czym za dzień wytoczenia powództwa uznać należy dzień złożenia pisma w sądzie, bądź nadania go u operatora pocztowego. Nadto podniosła, iż powództwo zostało wytoczone przed Sądem miejsca wykonania umowy. Dodatkowo strona powodowa wywodziła, iż subsydiarna odpowiedzialności wspólników spółki jawnej nie wyklucza możliwości wytoczenia powództwa także przeciwko nim, a kwestia ewentualnej bezskuteczności egzekucji przeciwko spółce jako warunku egzekwowania należności przeciwko jej wspólnikom jest badana dopiero na etapie postępowania o nadanie klauzuli wykonalności.

Postanowieniem wydanym na rozprawie 15 stycznia 2014r. Sąd oddalił wnioski pozwanych o przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Olsztynie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka sprzedała pozwanym materiały budowlane na łączną kwotę 134.851,84zł, dostarczyła zamówiony towar, a pozwani odebrali go bez zastrzeżeń. Powódka wystawiła następujące faktury VAT:

- (...) na kwotę 67.129,34zł wraz z dokumentem WZ potwierdzającym wydanie i odbiór towaru nr (...) z terminem płatności na dzień 27.11.2012r.
- (...) na kwotę 46.816,71zł z terminem płatności na dzień 26.12.2012r. wraz z dokumentem WZ potwierdzającym wydanie i odbiór towaru nr (...)
- (...) na kwotę 1.378,88zł z terminem płatności na dzień 31.12.2012r. wraz z dokumentem WZ potwierdzającym wydanie i odbiór towaru nr (...)
- (...) na kwotę 1.273,71zł z terminem płatności na dzień 31.12.2012r. wraz z dokumentem WZ potwierdzającym wydanie i odbiór towaru nr (...)
- (...) na kwotę 1.238,66zł z terminem płatności na dzień 31.12.2012r. wraz z dokumentem WZ potwierdzającym wydanie i odbiór towaru nr (...)
- (...) na kwotę 919,25zł z terminem płatności na dzień 31.12.2012r. wraz z dokumentem WZ potwierdzającym wydanie i odbiór towaru nr (...)
- (...) na kwotę 1.028,33zł z terminem płatności na dzień 31.12.2012r. wraz z dokumentem WZ potwierdzającym wydanie i odbiór towaru nr (...)
- (...) na kwotę 146,62zł z terminem płatności na dzień 31.12.2012r. wraz z dokumentem WZ potwierdzającym wydanie i odbiór towaru nr (...)
- (...) na kwotę 8,91zł z terminem płatności na dzień 14.03.2013r. wraz z dokumentem WZ potwierdzającym wydanie i odbiór towaru nr (...)
- (...) na kwotę 104,56zł z terminem płatności na dzień 14.03.2013r. wraz z dokumentem WZ potwierdzającym wydanie i odbiór towaru nr (...).

Dowód: kopie faktur VAT wraz z dokumentami WZ, listem przewozowym nr (...), (...), (...), i wydrukami złożonych zamówień k. 28-77

Należność z tytułu faktur została pokryta w części tj. na poczet faktury nr (...) dokonano w dniu 22.06.2013r. wpłaty w wysokości 11.700,07zł. Pozostała należność nie została uregulowana pomimo upływu terminów płatności.

Nadto w związku nieterminowym regulowaniem należności za II kwartał roku 2011 i IV kwartał roku 2010r. powódka wystawiła noty odsetkowe odpowiednio w dniu 31 sierpnia 2011r. nr (...) na kwotę 2.448,01zł i w dniu 31 grudnia 2010r. (...) na kwotę 13.321,34zł. W obu przypadkach termin płatności oznaczono na 7. dni od otrzymania wezwania.

Dowód: kopie not odsetkowych k. 78-80

Powódka wezwała pozwanych do zapłaty długu pismem z 24 maja 2013r.

Dowód: kopia pisma z potwierdzeniem nadania k. 81-83

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Olsztynie z 30 lipca 2013r. ogłoszono upadłość (...) P., Z.s.j. w O.z możliwością zawarcia układu.

Dowód: kopia postanowienia SR z 30.07.2013r. k. 114

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wyszczególnione powyżej dokumenty, które uznał za wiarygodne i zeznania świadka K. G. - pracownika powódki, który potwierdził okoliczność wydania towaru pozwanej i jego przyjęcia przez pozwana spółkę bez zastrzeżeń.

Zaznaczyć należy, że większość dokumentów została złożona w kserokopiach, jednak żadna ze stron nie kwestionowała ich prawdziwości, stąd Sąd oparł się na nich podejmując rozstrzygnięcie w sprawie.

Podkreślić należy, że stan faktyczny niniejszej sprawy był bezsporny, a pozwani nie kwestionowali istnienia i wysokości zobowiązania, w tym co do roszczeń ubocznych.

Sąd zważył, co następuje:

Powódka domagała się w niniejszej sprawie zasądzenia od pozwanych kwoty stanowiącej brakującą należność z tytułu sprzedaży materiałów budowlanych oraz odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia. Pozwani nie kwestionowali ani faktu dojścia umowy do skutku, ani też dochodzonych przez powódkę kwot wynikających z załączonych do pozwu faktur, jak również swej odpowiedzialności za te zobowiązania. Spór oscyłował natomiast wokół kwestii ogłoszenia upadłości układowej pozwanej spółki i wpływu tej okoliczności na możliwość dochodzenia w drodze procesu wierzytelności podlegającej zgłoszeniu do masy upadłości, a w szczególności na rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów niniejszego postępowania. Nadto pozwani R. P. i A. Z. podnieśli, że egzekucja może zostać skierowana przeciwko nim dopiero po wykazaniu bezskuteczności egzekucji przeciwko spółce. Wszyscy podnieśli zarzut niewłaściwości miejscowej Sadu Okręgowego w Poznaniu.

W pierwszej kolejności wskazać trzeba, że Sądem właściwym miejscowo dla rozpoznania sprawy był Sąd Okręgowy w Poznaniu albowiem pozwani opóźniają się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, które winno zostać spełnione w siedzibie powódki (art.454kc w zw. z art.34kpc i art.43§1kpc). Okoliczność stanowiła podstawę decyzji o oddaleniu wniosku o przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Olsztynie, co nastąpiło na rozprawie w dniu 15 stycznia 2014r., a pozwani nie zgłosili w tym zakresie zastrzeżenia w trybie art.162kpc.

Nadto wskazać trzeba, że okoliczność, że powódka może egzekwować należność od wspólników spółki jawnej dopiero po wykazaniu bezskuteczności egzekucji przeciwko spółce w żaden sposób nie wpływa na możliwość skutecznego wytoczenia równocześnie powództwa przeciwko wspólnikom i spółce (de facto pozwani okoliczności tej nie kwestionują). Słusznie pełnomocnik powódki podnosi, że subsydiarna odpowiedzialność wspólnika stanowi formę zabezpieczenia praw wierzyciela przed wyzbywaniem się majątku przez wspólnika spółki jawnej, który za zobowiązania spółki odpowiada całym swoim majątkiem osobistym. W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 marca 2009r. (II CSK 568/08) stwierdzono, że zgodnie z art.31§2ksh subsydiarny charakter odpowiedzialności

za zobowiązania spółki jawnej nie stanowi przeszkody do wniesienia powództwa przeciwko dłużnikowi i ustalenia jego odpowiedzialności. Bezskuteczność egzekucji, jako zdarzenie prawne, od którego zależy wykonanie tytułu egzekucyjnego przeciwko wspólnikowi spółki jawnej, badana jest dopiero w postępowaniu o nadanie klauzuli wykonalności.

W konsekwencji powództwo w całości zasługiwało na uwzględnienie.

Należy zauważyć, iż skoro pomiędzy podmiotami powstał stosunek zobowiązaniowy, to wierzyciel ma prawo oczekiwać, że dłużnik spełni obciążające go świadczenie, a więc, iż ten zachowa się zgodnie z treścią zobowiązania - zaspokajając jednocześnie określony w jego treści interes wierzyciela. Jeżeli dłużnik zachowuje się w sposób niezgodny z treścią zobowiązania, w następstwie czego interes wierzyciela nie zostaje zaspokojony, można powiedzieć, że narusza on zobowiązanie, a jego zachowanie uzyskuje z tego względu kwalifikację zachowania bezprawnego – odnosi się to zarówno do przypadków całkowitego niewykonania świadczenia, jak i do nienależytego jego wykonania. W razie naruszenia zobowiązania przez dłużnika, wierzycielowi przysługuje droga sądowa prowadząca do przymusowego wykonania zobowiązania zgodnie z jego treścią.

W przedmiotowej sprawie niewątpliwie jest, że pozwana spółka jawna zakupiła od powódki materiały budowlane na kwotę 134.851,84zł, z czego uregulowała jedynie w dniu 22 czerwca 2013r. kwotę 11.700zł nas poczet faktury VAT nr (...). Do zapłaty pozostaje zatem kwota 123.151,77zł. Nadto w związku z opóźnieniem w spełnieniu świadczeń powódka dochodziła roszczeń potwierdzonych notami odsetkowymi opiewającymi na kwoty 2.448,01zł i 13.321,34zł zawierającymi wezwania do zapłaty. Pozwani należności tych nie kwestionowali.

W związku z powyższym, na podstawie art.353kc w zw. 354§1kc w zw. z art.31§2ksh Sąd orzekł jak w pkt 1 wyroku zasądzając solidarnie od pozwanych na rzecz powódki całą żadaną pozwem kwotę.

Powódka domagała się również zasądzenia odsetek liczonych zgodnie z ustawą o terminach zapłaty w transakcjach handlowych.

Pod pojęciem odsetek rozumie się zwykle wynagrodzenie za korzystanie z cudzych pieniędzy lub rzeczy oznaczonych co do gatunku. Są one obliczane według określonej stopy procentowej, tzn. w stosunku do wysokości kapitału (pieniędzy lub rzeczy oznaczonych co do gatunku) i w stosunku do czasu korzystania z niego. Mają one charakter świadczenia ubocznego w stosunku do świadczenia głównego, będącego właściwym przedmiotem zobowiązania między stronami. Obowiązek ich zapłaty nie może więc powstać bez obowiązku zapłaty długu głównego.

Odsetki pełnią w obrocie cywilnoprawnym różnorakie funkcje, takie jak wynagrodzenia za korzystanie z kapitału (pożyczka, kredyt, leasing), waloryzacyjne czy też odszkodowawcze. Podstawowe znaczenie w praktyce mają odsetki pieniężne o charakterze odszkodowawczym. Zgodnie bowiem z art. 481 § 1 k.c. „jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi”. Skutkiem niespełnienia świadczenia w terminie jest opóźnienie dłużnika, a w każdym wypadku opóźnienia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego wierzyciel - jak wynika z art. 481 § 1 k.c. - może żądać świadczenia ubocznego w postaci odsetek za opóźnienie. Odsetki te należą się za cały czas opóźnienia, począwszy od dnia wymagalności długu. Przepis art. 481 § 1 k.c. obciąża dłużnika obowiązkiem zapłaty odsetek bez względu na przyczyny uchybienia terminowi płatności sumy głównej. Sam fakt opóźnienia przesądza więc o tym, że wierzycielowi należą się odsetki. Odsetki te stają się wymagalne z upływem pierwszego dnia od terminu wymagalności roszczenia głównego, z tym że w pierwszym dniu opóźnienia powstaje roszczenie tylko o odsetki za ten dzień. W razie dalszego opóźnienia proces powstawania tego roszczenia toczy się dalej; wierzyciel nabywa prawo do odsetek oddzielnie za każdy kolejny dzień przez cały czas opóźnienia.

Jeżeli strony nie umówiły się co do wysokości odsetek za opóźnienie lub też wysokość ta nie wynika ze szczególnego przepisu, to wówczas wierzycielowi należą się odsetki ustawowe 481 § 2 k.c. Ich wysokość określa Rada Ministrów na podstawie upoważnienia z art. 359 § 3 k.c.

Ustawa o terminach zapłaty w transakcjach handlowych ta pochodząca z 12 czerwca 2003r. (albowiem zgodnie z ustawą z 8 marca 2013r. art. 15 ust. 1 do transakcji handlowych zawartych przed dniem wejścia jej w życie stosuje się przepisy dotychczasowe), określa szczególne uprawnienia wierzyciela i obowiązki dłużnika w związku z terminami zapłaty w transakcjach handlowych, przy czym transakcją handlową w rozumieniu ustawy jest umowa, której przedmiotem jest odpłatne dostarczenie towaru lub odpłatne świadczenie usług, jeżeli strony tej umowy zawierają ją w związku z wykonywaną przez siebie działalnością gospodarczą lub zawodową, jak to miało miejsce w okolicznościach przedmiotowej sprawy. Nie zachodzi przy tym żadne z wyłączeń wskazanych w art. 3 analizowanej ustawy.

Zgodnie z treścią art. 7 ustawy jeżeli dłużnik w terminie określonym w umowie albowiem wezwaniu do zapłaty nie dokona zapłaty na rzecz wierzyciela, który spełnił określone w umowie świadczenie niepieniężne, wierzycielowi przysługują bez odrębnego wezwania odsetki w wysokości odsetek za zwłokę określanej na podstawie art. 56 ustawy z 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa chyba, że strony uzgodniły wyższe odsetki za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty.

Wspomniany przepis art. 56 Ordynacji podatkowej wskazuje, że stawka odsetek za zwłokę jest równa sumie 200% podstawowej stopy oprocentowania kredytu lombardowego ustalonej zgodnie z przepisami o NBP i 2% z tym, że stawka ta nie może być niższa niż 8%.

Powódka zgodnie ze wskazaniami art. 56 Ordynacji podatkowej - naliczyła odsetki za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty. Sąd uwzględnił zatem zgłoszone żądanie, zasądzając odsetki liczone zgodnie z ustawą o terminach zapłaty w transakcjach handlowych w odniesieniu do kwot wynikających z faktur od dnia wymagalności każdej z kwot do dnia zapłaty.

Poza tym, Sąd zasądził na rzecz powódki roszczenie odsetkowe od kwot wynikających z faktur – począwszy od 31 dnia do dnia wymagalności świadczenia oraz od kwot wynikających z wystawionych not odsetkowych, co znajduje oparcie w art. 481 kc. W przypadku kwot wynikających z not odsetkowych odsetki zasądzono od dnia następującego po dniu, wskazanym jako termin płatności tj. od kwoty 2.448,01zł od 1.10.2011r., a od kwoty 13.321,34zł od 15.02.2011r. Możliwości naliczenia odsetek od zaległych odsetek za okres poprzedzający wytoczenie powództwa (art.482§1kc) strona pozwana nie kwestionowała.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie z art. 98 § 1 i 3 kpc, obciążając nimi w całości pozwanych jako stronę, która przegrała proces w całości.

Wskazać trzeba, że zgodnie z dyspozycją art. 137¹ ustawy z 28.02.2003r. Prawo upadłościowe i naprawcze, ogłoszenie upadłości z możliwością zawarcia układu nie wyłącza możliwości wszczęcia przez wierzyciela spraw sądowych i administracyjnych o wierzytelności podlegające zgłoszeniu do masy upadłości. Koszty postępowania obciążają wszczynającego postępowanie, jeżeli nie było przeszkód do umieszczenia wierzytelności w całości na liście wierzytelności.

Sąd w całości podziela pogląd wyrażony przez stronę powodową, że cytowany przepis nie znajdzie zastosowania w okolicznościach niniejszej sprawy, bowiem proces został wytoczony przed ogłoszeniem upadłości pozwanej spółki i wierzyciel kontynuował go po tej dacie. Podkreślić należy w tym miejscu, że za dzień wytoczenia powództwa uznaje się dzień złożenia pisma w sądzie lub nadania go w placówce pocztowej operatora publicznego, a nie jak podnosi strona pozwana dzień doręczenia odpisu pozwu stronie przeciwnej. W takim przypadku nie znajdzie zastosowania przepis art. 137¹ ustawy, a rozstrzygnięcie o kosztach następuje zgodnie z ogólnymi zasadami.

Na koszty procesu poniesione przez powódkę złożyły się: opłata od pozwu– 6.158zł, opłata skarbową od udzielonego pełnomocnictwa – 17zł, koszty zastępstwa procesowego– 3.600zł. Mając to na względzie Sąd zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powódki kwotę 9.775zł (pkt 3 wyroku). Sąd nie zasądził w ramach kosztów postępowania kwoty 6,05zł, której powódka domagała się tytułem zwrotu kosztów doręczeń wezwań do zapłaty albowiem w ocenie Sądu po pierwsze nie jest to koszt niezbędny dla ceowego dochodzenia praw (nie może być składnikiem kosztów procesu, a ewentualnie roszczenia odszkodowawczego), a nadto wysokość tego wydatku nie została w żaden sposób potwierdzona.

SSO Anna Łosik